

מאת הרב אהרן לוי

אחרי מות תשפ"ב | עלון מס' 10

פרשה בארבע

שלוחה 6<10<2<1

כי חיים רק פעם אחת

בחיים, אך הם טעו כשהם הרגו את האדיאלים שבגללם החיים קדושים. צדקו בגלל "וחי בהם" וטעו בגלל "כמעשה ארץ מצרים לא תעשו".

זה כל ההבדל.

ילדי הפרחים קידשו את החיים כדי להגשים את הרצון של האדם, והתורה מקדשת את החיים כי אפשר להגשים בהם את הרצון של הקב"ה.

ילדי הפרחים קידשו את החיים בגלל הרצון שלהם, ואנחנו מקדשים את החיים בגלל הרצון של הקב"ה.

יהודי ספרד שקידשו את החיים בגלל רצון השם בחרו בסבל כדי לא להתכחש לרצון שלו, וילדי הפרחים שקידשו את החיים בגלל הרצון שלהם, מכרו את האדיאלים שלהם כדי להגשים את הרצון שלהם.

לכן אמרתי לך שאתה רק כמעט צודק, כי אם אין לך ערך קדוש שעבורו אתה מוכן לוותר על חיך, אין בחיים שלך קדושה, ואם אין בהם קדושה איזה ערך יש בחיים עצמם?

בפרשת השבוע התורה מלמדת, שלא מספיק להחליט שהחיים קדושים. אלא צריך לבדוק בעיקר למה?

אם החיים קדושים רק כדי שנוכל לעשות בהם כמעשה ארץ מצרים, הרי שלא החיים קדושים אלא התאוה. ואם החיים קדושים בגלל שאנחנו מסוגלים להתגבר בהם על מעשי ארץ מצרים, זהו סימן שהם באמת כאלה.

בפרשת השבוע התורה מלמדת שהחיים לא קדושים בלי סיבה או בגלל שכך החלטנו. הם קדושים כיון שהם הזדמנות להתבדל מבעלי החיים וממעשי ארץ מצרים.

אם אנחנו מקדשים את החיים בשביל להגשים את הרצון ולהשתעבד לתאוה, זו קדושה מזוייפת משום שגם בעלי החיים עוסקים בכך, ולמרות זאת החיים שלהם לא קדושים.

אבל אם אנחנו מקדשים את החיים בגלל שאנו מבקשים להתעלות ממדרגת בעלי חיים למדרגת בני אדם, אין לך קדושה גדולה מזו.

לכן ילדי הפרחים טעו. הם צדקו כשהם קידשו את החיים, אבל טעו כשמלאו אותם בתאוות וסמים.

נדרשים לבחור בין קיום המצוות ובין המשך החיים, וכך נאמר בפסוק: "ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה'".

ועל פסוק זה דרשו חז"ל בתלמוד: "א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק נימנו וגמרו בעליית בית נתזה בלוד כל עבירות שבתורה אם אומרין לאדם עבור ואל תהרג יעבור ואל יהרג, שנאמר: וחי בהם ולא שימות בהם".

לדברי חז"ל, בפסוק הזה, הקב"ה מלמד את משה על חשיבות החיים ביהדות.

אני נתתי לכם את התורה, אומר לו הקב"ה, אבל אני גם נתתי לכם את החיים, ולכן כשהתורה הקדושה שנתתי לכם מתנגשת בחיים הקדושים שנתתי לכם, אני מצווה אתכם לבחור בחיים הקדושים ולעבור על מצוות התורה הקדושה.

"אתה רואה?" אמר לי הסטודנט, לכן אמרתי לך שאם הייתי חי בספרד בזמן הגירוש הייתי מתנצר. הרי הרגע אמרת שגם התורה מסכימה איתי. אז למה אמרת שאני רק כמעט צודק?

זה בגלל ההקשר שבו מובא הפסוק, עניתי לו.

אם תבדוק תגלה, שהפסוק "וחי בהם" מופיע בתורה לאחר איסור העריות, שנאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלקיכם: כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחקתיהם לא תלכו... ומיד לאחר מכן הפסוק "ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה'".

אתה יודע למה? כדי לסייג.

כדי ללמד אותנו שלמרות שהחיים קדושים, הם לא הכי קדושים. שאמנם כמעט על כל המצוות אנחנו צריכים לוותר כדי להמשיך לחיות, אבל לא על עריות. או כפי שכותב בעל הטורים: "לומר: אע"פ שצוויי וחי בהם, לא תקרבו לגלות ערוה, כי בגלוי עריות יהרג ואל יעבור".

לכן אמרתי לך שאתה כמעט צודק. אתה צודק כי החיים יותר קדושים כמעט מהכל, ואתה לא צודק כי יש מצוות שכשהן מתנגשות בחיים צריך לוותר על החיים.

כמוך, גם ילדי הפרחים צדקו כשאמרו שהחיים קדושים, אך כמוך גם הם טעו בגלל מאוניה סיבה. הם צדקו כשהטיפו לשלום ואחוה, בגלל קדושת

בשנות ה-60 של המאה ה-20 נולדה תנועת המחאה של ילדי הפרחים.

חלק לא מבוטל מאלו שנמנו עליה היו צעירים שבתקופת מלחמת העולם השנייה היו ילדים שהמלחמה ובעיקר התוצאות שלה הותירו בהם חותם שהתפרץ עם מלחמת ויטנאם.

הם בזו לשמרנות, וסילקו ממרכז החיים את האדיאלים שלטענתם גרמו למותם של עשרות מיליוני בני אדם, ובמקומם הטיפו לערכים של שלום ואחוה, חופש ואהבה, שוויון וצדק. הם גירשו ממרכז החיים את הלאומיות, והציבו במקומה את היחיד ואת רצונו. קידשו את החיים ואת העונג, ובזו לאלו שמתים למען ערכים. לא עוד למות בשביל אדיאלים אלא לחיות בשביל עצמך.

מאוחר יותר המחאה אמנם שקעה ונעלמה, אבל ניתן לומר שהליברליות והפרוגרסיביות שכל כך מוכרים לנו, התפשטו בעולם המערבי בעיקר בגללה.

את ההשפעה של אותה תקופה סיכם באוזני סטודנט יהודי. זה קרה במהלך הרצאה שמסרתי על זהות יהודית, שבה הזכרתי את בחירתם של יהודי ספרד בגלות ובמסירות נפש על פני התוצרות וחיים נוחים.

"הם טעו" אמר לי הסטודנט. "בעיני אין דבר קדוש יותר מהחיים. אם אני הייתי חי בספרד אין לי ספק שהייתי מתנצר". "אני לא מאמין", כך הוא אמר, "שיש משהו ששווה להקריב בשבילו את החיים. בעיני החיים הם ערך עליון יותר מכל אדיאל אחר".

"ומה יש בחיים" שאלתי אותו, "שהופך אותם לקדושים כל כך?" אם אין אדיאלים או אמונה, ואם החיים נוצרו במקרה, אז למה הם כל כך קדושים?"

"פשוט" אמר לי הסטודנט, "כי החיים מאפשרים לי להגשים את עצמי. כי הם נותנים לי הזדמנות ליהנות, וחיים הרי רק פעם אחת. לכן הם קדושים".

אני כמעט מסכים איתך, אמרתי לו. ולא רק איתך אלא גם עם ילדי הפרחים של שנות ה-60. גם אני חושב ששלום וצדק, אהבה ואחוה, הם ערכים עליונים. וגם אני חושב שהחיים הם קדושים שכמעט אין משהו יותר חשוב מהם.

ולמען האמת זה כתוב גם בפרשת השבוע.

בפרשת אחרי מות הקב"ה מלמד את משה כיצד עלינו לנהוג כשהחיים מתנגשים בתורה, וכשאנחנו

בשעת האזנה לקבצים
במערכת ניתן להשאר
תגובות ע"י הקשת
כוכבית 6 וכן להאזין
לתגובות ע"י הקשת
כוכבית 7

לדירוג האזנות וכן להאזנה
לדירוגים הקישו בשעת
השמעת הקובץ כוכבית 5

שלוחות מאגר השיעורים

- 1 יסודות האמונה
- 2 זוגיות וחינוך
- 3 השקפה יהודית
- 4 שאלות ותשובות
- 5 משמעות הסבל והנסיונות
- 6 סדרות
- 7 תנ"ך ותורה שבע"פ
- 8 נושאים שונים
- 9 שיעורים לפי ספרים
- 10 פרשה בארבע
- 11 שבת ומועדי השנה
- 12 הקטואליה ויהדות

הרשמה לשלוחת המנויים

מסלול א'
18 ש"ח לחודש
מסלול ב'
180 ש"ח לשנה
**ניתן להרשם כמנוי
בשלוחה 7 בתפריט
הראשי**

לתרומות עבור הפצת
העלון חייגו 077-430-9790
והקישו * בתפריט הראשי

או חייגו 054-859-3167
בין השעות 13:30-15:30

לקבלת פירוט השלוחות
שלחו מייל לכתובת
b0774309790@gmail.com

עלון זה מופץ לזכות

שמאל מאיר בן רחל
צפורה בת אסתר
מרים בת אסתר

לע"פ

אברהם בן לטיפה
מרגלית בת רחל
לרפואה
בת שבע גאולה בת יעל
חיה אסתר בת רחל

אדם ושיעבוד הרצון שלנו לרצונו של הקב"ה. שחרור כזה הוא לא רק שחרור ממצרים אלא בעיקר שחרור ממעשי ארץ מצרים.

אז אם כבר נלחמים בשעבוד לפחות שיהיה כמו שצריך. במקום חופש לאכול חמץ חופש להגבר על הרצון הזה. במקום חופש למילוי התאוות, חופש כדי להתגבר עליהם.

עכשיו אתה מבין? אמרתי לסטודנט מיהם ילדי הפרחים האמיתיים?

שבת שלום.

פרשות אחרי מות שמופיעים בה איסורי העריות לצד וחי בהם, נקראת תמיד בין פסח לשבועות, כדי ללמד שיש לחירות שני חלקים, השחרור מ... והשחרור ל...

השחרור מ... הוא שבירת עול אחרים, אבל הוא לא באמת חופש. למה? כי עד היום היינו משועבדים לתאוות של אחרים ומעכשיו אנחנו משועבדים לתאוה של עצמנו. זה אולי שחרור ממצרים אך לא ממעשי ארץ מצרים.

לעומת זאת השחרור ל... הוא פריקת עול שעיבוד של בני

שאלות ותשובות

שלוחה 1<2<4

הקו הדק של ההשתדלות

שתי חלקים, אחד לפני המעשה ואחד לאחר המעשה, לפני המעשה צריך האדם להאמין שאם אין לי מי לי, ולאחר המעשה הוא צריך להאמין שכשאני לעצמי מה אני, פירוש כשאדם יוצא לעבודתו הוא צריך להאמין באמונה שלימה שאין הדברים תלויים אלא בו ולכן הוא צריך לעשות את ההשתדלות הגדולה ביותר וכמה שיותר, ואחרי שהוא חוזר הביתה באותה מידה של אמונה הוא צריך להאמין שגם אם הוא היה שוכב במחסן נעול הפרנסה שהגיע לו בעקבות ההשתדלות היתה מגיעה אליו גם בלי שהיה נוקף אצבע. וכאן הבן שואל מה נשתנה? וכי איך אפשר להאמין בשני הפכים? אם באמת האמנתי בבוקר שהכל תלוי בי איך אני באמת יכול להאמין בערב ששום דבר לא תלוי בי? ועל כך משיב בעל הסולם שבעקבות חטא אדם הראשון האדם סילק את ההשגחה הבהירה בעולם, כלומר, אם עד חטא אדם הראשון האדם לא היה יכול להתעלם מהמציאות האלוקית, לאחר החטא אדם יכול להתחיל את החיים ולסיים אותם בלי לפגוש את הקב"ה אפי" פעם אחת ותפקידו של האדם לתקן את חטאו של אדם הראשון, כלומר, להחזיר את הקב"ה לתוך הטבע, לגלות את הקב"ה בתוך עולם ההסתור של הטבע, כלומר, לקרוע את הטבע ולראות בתוכו את הקב"ה. זה נקרא לייחד קודשא בריך הוא ושכינתא, לחבר שם הויה עם שם אלוקים, את הטבע עם הנס, לראות את הנס בתוך הטבע.

ואיך עושים את זה? בדיוק כמו שהבעל שם טוב מלמד. מצד אחד יש לנו עולם של טבע וזה לפני שאנחנו יוצאים לעבוד, ההשתדלות היא טבעית, כשמשתדלים מרויחים. ואחרי שבנינו את הטבע אנחנו צריכים להכניס לתוכו את הקב"ה וזה אחרי שאנחנו חוזרים מהעבודה שאז צריכים להאמין שהכל מת.

השאלה היא רק איך זה הולך ביחד? ברמה הפרקטית זה מאוד פשוט. יש אנשים שהכל אצלם מת, אנשים שחיים בעולמות אחרים, שלא רואים את הטבע בכלל, יש אנשים שחיים עמוק בעולם הטבע והנס רק כתוב אצלם בתורה. מי שהוא איש של טבע וכמעט לא של נס אדם כזה צריך למעט בהשתדלות, למה? כי בערב ככול שהוא ישתדל יותר בבוקר יהיה לו יותר קשה להכניס את הקב"ה לטבע כי הטבע הוא מאוד משמעותי אצלו. לעומת זאת אדם שהוא איש של נס הוא צריך להשתדל הרבה מאוד בטבע כי כמעט אין אצלו טבע ולכן הוא צריך לחזק את הטבע כדי שבערב הוא יוכל להכניס לתוכו את הקב"ה.

שאלה: מהו אותו קו שכשאני עובר אותו אני יוצא מגדר ההשתדלות הראויה להשתדלות הפוגמת בבטחון?

תשובה: השאלה שאתה שואל היא שאלה שהרבה בני אדם מתחבטים בה, וברור לך שהנקודה משתנה מאדם לאדם.

שאל אותי אדם באחת ההרצאות בנושא הזה של בטחון והשתדלות שהכל יפה אבל בפרקטיקה איך עושים את זה כי אני עובד ויש לי כך וכך הוצאות וכך וכך הכנסות ואני עובד שעות נוספות האם מה שאני עובד שעות נוספות זה חסרון בבטחון? זה השתדלות מיותרת? זה נקרא להרבות בהשתדלות? ענית לי שלא. שאל אותי למה? אמרתי לו כי אם אתה שואל זה אומר שאתה לא נמצא במדרגה שבה ההשתדלות הפחותה מספיקה לך, כלומר, ההשתדלות תלויה במקום ובמדרגה שבה האדם נמצא במידת הביטחון. יש אנשים שבשבילם השתדלות מועטה היא כמעט הרבה כיון שמידת הביטחון שלהם חזקה מאוד. יש אנשים שיש להם את מידת הביטחון אבל במקום שבו מתחיל הספק אנחנו למדים שכאן תמה מידת הביטחון, ולכן לאדם כזה צריך לומר בהחלט שאתה צריך להשתדל כי כפי הבטחון כך השפע שיורד לאדם, ואם אדם מטפס למידת בטחון שהיא אינה מידתו הרי שהוא לא יענה כפי שיענה למי שנמצא במדרגה כזו. ואת הדברים האלה כותב ר' אברהם בן הרמב"ם בספרו המספיק לעובדי ה' שם הוא מונה שלושה סוגים של בטחון: הבטחון של הנביאים, הבטחון של האנשים הרגילים, והבטחון של הכופרים. והוא מלמד אותנו שלפעמים הנביא או שה' אומר לו או שהוא מרגיש שהוא יכול להתנהל בצורה מסוימת למרות שהיא מנוגדת לטבע והוא גם נענה, אדם כזה יכול להתנהל כך כי הוא קיבל משמים סימן שהוא יכול להתנהל כך. אבל אנחנו האנשים הרגילים אם נאמר שאנחנו סומכים על ניסים כפי שהנביאים נוהגים אנחנו מחללים שם שמים ונוהגים בטיפשות כי אנשים שמתבוננים בבטחון המעושה שלנו יראו שלא נעזרנו ויאמרו שוא הוא הבטחון ולכן אדם שיש לו שאלה האם אני משתדל מספיק או שאני צריך יותר זה אומר שהיותר עדיין קיים בעולם המחשבתי שלו ולכן הוא צריך להתשדל.

ועוד נקודה, ר' יהודה ליב הלוי אשלג זצ"ל מחבר פירוש הסולם באיגרת לתלמידיו כותב דבר מרתק בשם הבעל שם טוב הקדוש, והוא כותב שם שמידת הבטחון יש לה

ניתן ליצור איתנו קשר בטלפון: 054-859-3167

או במייל בכתובת: s05485931@gmail.com

או ע"י השארת הודעה במערכת בשלוחה 9 בתפריט הראשי